

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 21 de Juliol de 1898

Núm. 3.562

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.00
a provincies trimestre. 3.00
Espanya i Ultramar. 10.00
Anàlisi, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llibreria Molló, carrer Jauguera, 6.
No se retornen els originals encara que no se publicuin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la província

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop a la plassa de Catalunya. (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo jubileu d' en Palacky

La Bohèmia celebra el centenari del naixement d'un historiador qui va fer a sa patria extraordinaris serveys. En Palacky fou un dels iniciadors d'aquest gran moviment que ha restaurat la llengua y la literatura txeca, del que n' serà la última y llegítima conseqüència la consagració del dret nacional de la Bohèmia. Aquesta resurrecció lingüística y literària d'una nacionalitat ha sigut una empresa noble y laboriosa.

Tothom sap quina, ma més pesantia tenen los alemanys. Aquest poble que s'elaba, ab rahó, del cult que presta a sas tradicions, qui proclama orgullosament que la Alemanya s'estén per tot arreu ahont se parla la seva llengua, qui sistemàticament, durant un sigle y més encara, ha tingut convertidas sas universitats en ciutadellas del esperit nacionalista y la alta cultura en instrument de la propoganda germànica, aquest poble no sap ni comprendre ni respectar las operacions similars de las altres rasses. Llarch temps han anat trepitjant als txechs en aquesta Bohèmia, avansada del slavisme en Europa, ahont aquesta vanguardia d'una tribu innombrable havia plantat sas tendes, moit avans de que hi s'parlés del san imperi romá de las nacions germànicas, y de fer de la corona de sant Wenceslan una de las dependencias d'aquesta soberania fingida.

En Palacky fou un dels que comprengheren que, pera lluytar contra la burocracia centralista de la era de Metternich é de Bach, aixís com contra 'l centralisme hipòcritament parlamentari del temps dels Herbs, dels Auersperg y dels Schmerling, era necessari desvetllar a dalt y a baix la conciencia nacional, retornar als llabis de la gent del poble l'idioma dels seus passats, dexondir en las personas ilustradas llars orígens y la comunió ab lo llar passat. Aixís torná a trobar los títuls de la independència del seu país. Dedicá sas forsas a aixecar un monument històrich qui, per la erudició, per la finor de la crítica, la extensió de las investigacions, la excelencia dels materials, no es pas indigna de rivalisar ab algunas de las més grans obras de la escolta alemanya, y qui ensemps tot penetrat d'un alé patriòich.

No satisfet de tornar a la Bohèmia l'any passat, volgué treballar pera millorarli 'l present. Aquest historiador s' feu polítich. Participá als esforços, als combats de 1848 y dels anys següents. En la persona de son gendre, Ladislav Rieger, lo veterá que ahir encara assistí a aquestas festes y qui fou per tant llarch temps ánima y capdill d' eix partit vell-txech quine serveys son fins reconeguts per sos mateixos adversaris y continuadors los joves-txechs, ara que ja ha passat bon xich la polsaguera del combat, va trobarhi un digne successor, un hereu ensemps del seu zel d' historiador y de son ardor de patriota.

Aquest jubileu que Praga ha celebrat ab una esplendidesa molt gran, ha vingut a tom pera aixecar los esperits abatuts y fixar las miradas d' una generació absorvida per las miserias de la política al dia, per sobre la casera de lo contingent, de lo relatiu y accidental, cap a eixa regió de l'ideal ahont se mouhen los obrers de la inteligencia y ahont se preparan los triomfis ó las desfetas de las nostras lluytas d' aquí baix.

Certament, la situació de la Anstria es grave. La obstinació dels alemanys a denunciar y a pendres, com

a persecució y opresió, lo comensament de reparació, d'una llarga injusticia soferta per los txechs: paralisa la vida pública, aménassa 'ls interessos essencials de l'Estat y posa en perill las institucions lliberals. Per tercera vegada en un any lo Reichsrath ha hagut de aplasarse per no poguer funcionar. La obstrucció canta victoria. Fins y tot, lo prerrogat de la reunió del parlament el dia avans d'una darrera sessió en que havia d'esclatir l'antagonisme irreductible, entre 'l Govern y las oposicions, teutònicas, lo comte Thun ha vingut a fer comprendre que reclutava davant d'una ruptura definitiva ab el germanisme y que feya (en ve) una concessió més al inasaciable partit de la supremacia alemanya.

Ningú sap lo que n' sortirà d'aquesta situació ni com se n' sortirà. Lo que se sap es que d'una banda, la unitat del imperi està aménassada, lo dualisme (austro-húngar) es sospés, y que, d'una altra, lo parlamentarisme es ben malalt. La dictadura es mirada per gent de bon sentit, ahir lliberals, no solament com un mal necessari, sinó com una solució.

En aquets moments térbols en que l'horitzó s'en-nuvolay en que 'ls cors mes serens tremolan pensant en lo perverir y sos perills, es bo que un poble se torni a banyar com los txechs a Praga—en lo sentiment de sos orígens, de la continitat de sa historia, de la identitat de son ser, de la intangibilitat de sa essencia. Un jubileu com lo d' En Palacky, recorda tota aquesta gloriósa historie; parlant també de las desgracias en quina virtut caygueren sense may desesperar los homes d'eixa valenta generació...

Si nostre sigle ha tingut alguna originalitat, ha consistit en la lluyta pera la reconstitució de las nacionalitats y la conquesta de las llibertats, cercant en lo passat los títuls dels drets actuals de relligar ab los seus orígens la conciencia nacional, fent renixer lo cult de las llengüas y de las literaturas, fent d' aixé que s'ha anomenat impropriament reacció txeca, celta, sèrbica, provençal, galesa, etc., lo punt de partida de la reconstitució de las individualitats històriques. Lo jubileu d' En Palacky honra justament a un dels autors d'aquest hermós moviment.

(Traduhit de Le Temps, de Paris.)

RETALL

La respectable Associació internacional de periodistas amichs de la pau ha dirigit als seus companys d' Espanya y dels Estats Units un hermos alegat en favor de la pau.

«... Ja s' ha vessat prou sanch en aquesta guerra fratricida, que omple de desolació a la humanitat sencera. Las nacions, per fer valer son dret desconegut devont de la conciencia universal, no tenen cap necessitat d'aquestas sagnantas y trágicas lluytas, en las que 'l valor humá porta a imponderables heroismes, pero ab las quals lo sentiment d' humanitat plora la pèrdna d' un ideal més enlayrat.

Prou sanch s' ha vessat. Que la ven salvatje del canó calli, en fi, devant del clamor de pietat universal que arriba de totes parts als que poden acabar aquestos dolors y aquestos sufriments.

Ha arribat l' hora d' intervenir pera imposar la pau. Lo deber de la premsa de per tot arreu es lo d' exercir aquest noble apostolar. S' assegura que jessé ocupa la diplomacia en negociar un armistici.

Los periodistas que professin com nosaltres lo noble cult y respecte a la vida humana y al dret y a la llibertat dels pobles deuen, a la seva vegada, promoure en la opinió internacional un moviment gene-

ros y humanitari encaminat a que acabin las hostilitats. Inspirats en aquest pensament vos fem aquesta crida, suplicantvos a tots, estimats companys d' Espanya y dels Estats Units, que aixequen vostres veus poderosas demanant que la bandera blanca onjhi per sobre de l' aygua entre las duas nacions avuy en lluyta. La humanitat reclama de vosaltres aquesta iniciativa».

Cal reconeixer que aquest document inspirat per un propòsit generós y verdaderament humá es digne de tenirse en compte. Mes per lo que respecta a Espanya, ja poden estar ben tranquils los distingits periodistas que 'l firman que no ha de tenir cap efecte. Aquí no se acostuma a fer cas de lo que no aconsellen algunas bones ánimas. Son masses abis los espanyols pera escoltar lliasons de ningú y després com que cap altre poble te sentiments tan delicats en cuestiones d' honor, caballerositat y patriotisme com nosaltres, cas d' escoltar los ofegant los impulsos de nostre cor, correrian lo perill de deixarnos portar per miras interessadas y desmentir la tradició espanyola.

Per aixó quan la premsa europea, ab bon seny, nos recomenava mitj any endarrera que sobre tot evitessim la guerra ab los Estats Units, fos del modo que fos, acceptant una intervenció, fent un plebiscit, ó desentrajant de las armas, nosaltres, que no desajam des de las planes dels diaris se 'l tractá de simples. No 'ns coneixen—escribia la premsa—no saben que som lo poble de Sagunto y Numancia. Y tot pensant en coses de tant lluny nos descuydarem en atendre a les de més aprop y pararem en un Cavite y en un Santiago.

Y ara mateix, ara que la realitat més trista ha vingut a rompre 'ls somnis, ara que Espanya al despertar de las sevas ilusions s' ha trobat plena de sanch y fet brasas y arruinar tot lo que era d' ella, encara hi ha desde 'ls diaris qui defensa la guerra, qui dificulta ab aménasses y ab acusacions la acció del Govern que no pot estar orientada a altra direcció que no sia la pau.

Y es perque n' hi han que de la guerra n' viuen. N' hi han que segueixen y aguardan los conflictes del Estat com los corbs atansen la batalla pera engreixarse ab las sevas despulas. Bo es que aixó ho sapigan aquestos periodistas extrangers que plens de millor zel suscribiren aquell manifest, y no tingan confianças en son éxit. Després d' haverlo llegit, los periodistas guerrers seguirán sentho, que las ideas no n' passen tots los cervells. Defensar la guerra per uns es cuestió de temperament, es la sanch torera que necessita esbrayarse. Per altres es cuestió de negoci ó de necessitat; la trista exigencias de tenir que assegurar un son que sols ab fonsa moviment de guerras, asolamientos y fieros males pot justificarse.

Y respecte als que sempre havem sostingut una política de pau y de previsió, una política curada de bojerias aquestos lo que podem fer es agrahir als amables companys la bona voluntat. Las sevas veus son germanas de la nostra, y mal pesi a quatre esgarriats, germanas també del pensament de tota la gent sana d' Espanya. Avuy la pau 'l tothom: la volen los treballadors que son los primers sacrificats en los camps de batalla, la volen l' industria y lo comerç que la guerra 'ls paralisa, la volen los richs que s' ressenen del dallabaix economic y la volen també los cossos armats perque fer la pau es salvar l' Espanya, y l' exercit y la marina deuen ser los cridats en primer terme a veillar per ella.

Bibliografia

Promptuari de la escriptura catalana. Método teòric y pràctic compost ab infinitat d'exercicis graduats, per FRANCISCO FLOS Y CALCAT. Barcelona, 1898.

Los estudis filològics tan llastimosament descuydats fins ara en nostra aymada Patria catalana, van adquirint gracias al marvellós renaixement de nostres dias, un desenroll tan gran com trascendental.

Bon xiquet important comença ja a serne 'l número d' escriptors que ab prou bona voluntat y ferm desinterés han anat depositant la seva pedreta en los fonaments del grandiós edifici del estudi de la llengua catalana, projectat yegament per la Academia de Bonas Lletres de Barcelona, y que Deu vulga vegem aixecarse esplendent á no tardar gayre, quan quedi del tot constituida la Academia Catalana Superior. Y mentrestant tal indispensable millora no passi de vehement desitj, just es que, a la llista dels més esforsats obrers hi afegim lo nom del correcte escriptor á inspirat artista en Francisco Flos y Calcat, ja que al igual d' en Ballot, y en Rexach, d' en Boferrull y d' en Blanch, d' en Pahissa y Ribas, y dels erudits Milà y Fontanals, Grandia, Febra, Forteza, Ferrer y Carrió y alguns altres, també hi ha portat una preciosa obra filla d' un concienzós treball; lo modestament titolat «Promptuari de la escriptura catalana».

De quatre parts consta en resum tot lo llibre. La primera resta consagrada per complet al estudi de la «Ortologia», ó sia 'l tractat de pronunciar bé las paraules; convenient reforma gramatical que iniciada ja fa molts anys al extranjer per Brachet, Bopp, Breal, Egger y altres, y olvidada per la majoria de nostres gramaticians, representa en la obra d' en Flos y Calcat un positiu avens, puig que no hi ha dupte que ans d' aprendre de representar graficament un idioma, cal que se sàpiga pronunciar degudament, havent sigut primer lo só que la lletra y 'l conjunt de sons articulats que la dicitó, y per lo tant dependint en un tot la escriptura d' una paraula, de l' accentuació, amplitut, duració y tonalitat de la mateixa. Pero posat en aquest punt, permeti que li fem al autor una observació. ¿Per qué en loch de «Ortologia», no ha donat á aquesta part del «Promptuari» la denominació més general de «Fonètica»? ¿Es que tem no sia ben rebuda la paraula, essent objecte de censura, com ho fou lo nostre Ferrer y Carrió segons en mateix confessa en lo prólech de sa Gramática histórica de las llengües castellana y catalana? Tractantse en dita secció del llibre, com se tracta de la producció de la veu (ortològic), de sa intensitat (accentuació), del to ó altura (tonalitat) y fins de la cantitat ó duració, just fore que en loch d' un títol que sols indica una part de lo que s' estudia, se li des lo de «Fonètica», que per sa etimologia ho abraça tot. Y feta aquesta petita salvetat, en quant al demés no pot dirse sino que 'l capítol de referencia está exposat ab senzillesa y escrit ab complet coneixement de la materia.

En la segona part entra l' autor de plé en l' estudi de la Ortografia catalana. Tant en l' exposició del ús de las diferentes lletres, com al tractar del apóstrofo, del accent y de las majúsculas, sempre hi resplandeix un excelent método didáctic, fugint l' autor ab molt bon acort aixís del arcaisme empalagós com de l' adopció de vocables forasters, fenthi de tant en tant las atinades excursions á la gramática histórica, que li donan á algunas de las reglas ortográficas una autoritat indiscutible. ¡Llastima que la falta d' un diccionari oficial tinga tant en desgavell á tots los escriptors de Catalunya! Es verament trist veure com cada hñ escriu las paraulas com mes bé li sembla, ja ficantse en la rutina, ab l' ús, lo gust particular, vici de comarca, gramática comparada ó font etimológica no sempre ben exacta. ¿Per qué no hi ha un acort general en tan important assumpto? Per aixó en lo «Promptuari» d' en Flos y Calcat, com en todas las gramáticas catalanas que s' han dat á l' estampa, s' hi venhen paraulas escrites de modo purament arbitrari ó capritxós, sens regla fissa en que fundarse, lo que no deixa de ser nn galimatias para nostra literatura y una dificultat molt gran para ls que desitjan aprendre bé y ab fonament la hermosa llengua de nostre Principat, enalida é immortalisada per las grans figuras de Lluís, Muntaner y Ausias March.

La tercera part, dedicada als signes de puntuació (coma, punt, guió, interrogant, paréntesis, etc.) es extensa y forsa detallada, si bé no s' explica l' perquè ha sigut separada de l' anterior, ja que tant si s' tracta dels signes purament ortográfics com dels ortogràfics-sintàctics, tots hi caben perfectament dins lo compendi general d' ortografia. Mes lo que dons un

sabor gret y especialíssim aixís á aquest capítol com al següent destinat per enter á exercicis pràctics, es la selecta colecció d' escrits festius, científics, religiosos, històrics, etc., que s' ven desfilant ab gust empapats tots els d' ardent patriotisme y sana moral, servintne tant y més que per model d' ensenyansa d' escriptura, para saber ayamar y admirar á nostra Patria catalana, duent á la pràctica aquella frase de A. Thery: «No volém ensenyar l' ortografia per l' ortografia y la gramática per la gramática, sino l' ortografia y la gramática per la rectitut dels pensaments y ls progresos del judici.»

Tal es vista á tall de passada de caleidoscopi, l' última obra d' en Flos y Calcat, obra verament moderna, ben meditada, de fácil comprensió, exacta, original, útil y eminentment patriòtica, per lo que no es més que fer justicia si d' ella s' diu que es digna de tot elogi. ¿Per qué, donchs, un autor que tan bellas disposicions revela no ha emprés més que l' estudi de la paraula en sa part material? ¿Per qué no ns ha donat á coneixer també la ideológica ó de construcció, arredonint aixís son pensament de publicar una gramática compendiada? Esperém per lo tant confats que en dia no llunyá li podrém celebrar l' Analogia y la Sintaxis, mentres avuy nos limitém á darli la enhorabona per son tractat de Fónica y Ortografia.

C.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del día 20 de Julio de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with meteorological data including Barometre aneroide, Graú d' humitat, Plujia en 24 horas, Aigua evaporada en 24 h., Estat del cel, Observ. particular, Temperaturas (Maxima, Minim., Term. tipo), Vents (direccio, classe, can), and Nuvols (classe, can).

En los aparadors de la botiga de robes de D. March Masó del carrer de Monterols, aqueus dias hi havia exposats varis quadros al oli deguts al pinzell del jove aficionat D. Joseph Potau y Martell fill de nostre particular amic D. Antoa Potau de Vimbodí.

L' assumpto d' un dels quadros que es una vista del carrer Closa de Masters d' aquesta ciutat feu despertar mes l' interés de las personas que transitavan per lo mentat carrer contemplant son ben acabat dibuix y la bona distribució de colors.

No es molt iniciat, lo qui a aquestes ratlles escriu en l' art del dibuix, mes no obstant podém augurar atés las impresions que reberem á la vista d' aquells treballs y tenint en compte las opinions que mereixia del públich, que son jove autor si segueix estudiant y aplicantse pot arribar molt lluny, donchs de la seva edat no podían esperarse obras millors.

Lo felicitem de cor y voldríam que aquesta felicitació li donés coratje para seguir presentantnos altres obras de mes importancia.

Ahir rebérem un atent B. L. M. del senyor Coronel del Regiment Cassadors d' Alcántara 14 de Cavalleria, Comendant Militar d' aquesta plassa, cridantnos á una reunió que se celebrará en la Comandancia Militar avuy á las onze del matí.

Deferents nosaltres á totes las atencions que rebém procurarem no faltar á la mentada reunió.

Aconsellém á nostres lectors que en la secció telegráfica dels periódichs d' informació no s' hi deturin massa, porque d' altre modo es fácil que cada dia hi guanyin un mal-de-cap d' aquells que no se n' van tan fácilmente.

Y porque no s' creguin que aquesta excitació la fem res més que porque sí, los hi senyalém los assumptos de la pau y lo de la vinguda de la escuadra Watson, para que s' detinguin en mesurar la manera en que aquells periódichs desbarran el tractar dels mateixos.

En los salons de la societat «El Alba» tindrà lloch lo próxim diumenge, 24 del corrent, un luhit ball amenizat per la banda «Juventud Reusense», y al següent dia festivitad de Sant Jaume, se posará en escena lo drama del malhaurat dramaturch Frederick Soler titolat «Lo Cercol de foch».

Din un periódich de Sitjes, que corre per molt valit de que no transcurrirán molts dias sens que se se-

nyali aquella població com un de tants punts destinats á allotjar torsas de cavalleria para la vigilancia de nostras costas en previsió de que s' presentin en aquestas ayguas alguns dels harcos americans.

Recorda un periódich que la última vegada que se suspengueren las garantías constitucionals en tota Espanya fou lo 3 de Jener de 1874, qual suspensió no s' aixecá fins la vinguda de D. Alfonso XII.

En lo successiu, lo descompte que s' farà á tots los bitllets de la Loteria Nacional que obtinguin premi será de l' 40 per cent ab arreglo als recarrechs tranzitoris y á la creació del impost especial de guerra.

No ha resultat cert que hagi acabat en lo càrrech de director del «Diario de Tarragona» D. Anton Chulvi.

«La Esquella de la Torratxa» anuncia un concurs entre ls artistas catalans en particular y espanyols en general, para l' dibuix de las cobertas del almanach que aquell setmanari prepara para l' any próxim.

La «Gaceta» inserta un decret incluhint en lo plan de carreteras la de Reus á Montblanch, passant per La Selva, La Riba y Vilavertr.

Son molts los preparatius que s' notan en lo «Círculo Republicano Histórico» ab motiu de la organizació de la vetllada literaria musical que deu tenir lloch en aquells salons, lo próxim diumenge dia 24 del corrent.

A jutjar per las noticias que de dita festa tenim, há de resultar del tot amena y variada, puig que ademés de pendrehi part los valiosos elements propis de la societat, nos consta que cooperarán en la festa, un renombrat sexteto compost de professors de piano, armonium, violí, etc. y cantants de reconeguda valia. Per altra part, la llorejada Secció Coral «El Eco Republicano», cantarà per primera vegada la gran cantata «Lo Cantor del Poble» del eminent mestre don Joan Goula, dirigida per l' aventajat mestre don Joseph Camprobi, qui dirigirá també las pessas que executarà lo referit sexteto. Se donará ff á la festa ab l' indispensable ball que en obsequi al bell sexe se celebrará.

Desde l' mes de Novembre de 1896 al de Juny de 1897, abdos inclusiu, han mort á Cuba los següents individuos de tropa, naturals d' aquesta provincia:

Ferrán Boira Cortijo, de Valls; Jaume Pellicer Manresa, de Caseras; Joan Pérez Jordá, d' Amposta; Joseph Masdeu Plové, de Reus; Joseph Molina Montserrat, de Valls; Sebastiá Mallofret Soler, de la capital y Marcell Moragués Estrada, de Vilanova d' Escornalbou.

Per no haverse reunit suicient número de senyors regidors ahir l' Excm. Ajuntament no vs poguer celebrar sessió de primera convocatoriá.

Estantse acabant las obras de construcció d' un teatre en la societat «La Palma», es casi segur que l' vinent diumenge s' estrenará ab una notable funció, debutant en ella la Secció Dramática de la casa, á la que pertany una aplaudida actriu molt coneguda dels públichs de Catalunya.

Ha sigut nombrat Jefe de la preso de Lucena del Cid (provincia de Castelló de la Plana) nostre paysá D. Joseph Sans Esteve, que desempenyava l' càrrech de Vigilant segon en la de Barcelona.

Lo felicitem per tal nombrament.

Un periódich de Madrid fa notar que en la llista de morts á Santiago, que ha facilitet lo ministre de la Guerra, hi figura l' nom d' una familia desgraciada, tres vegades repetit; lo general Vara de Rey, lo capitá don Antoni Vara de Rey y l' segon tinent don Alfred Vara de Rey.

En cambi en la llista d' Hisenda s' hi llegeixen també grups de familia, com don Práxedes M. Sagasta, ab 45,000 pessetas; don Pere Sagasta, 32,500; don Ferrán Meriño, gendre d' en Sagasta, 12,500; don Tirso Rodríguez y Sagasta, 12,500; don Pau Cruz, secretari d' en Sagasta, 12,500; don Frèperich Requejo, nebot d' en Sagasta, 12,500; don Amós Salvador, nebot d' en Sagasta, 30,000; don Bernat Sagasta, 12,500 y altres.

Aixís vá l' man. Lo que s' uns porta á morir als altres los fa viure.

Copiém de La Verdad de Tortosa. «Nostres fruits.—La exportació de fruits augmenta cada any, y en lo present lo mateix pera Fransa que pera Barcelona, Valencia y altres poblacions, es de gran consideració»

Sensible que en calitat no hagin millorat tot lo que permet le excelent condició de nostras hortas, degut en gran part á la incuria dels propietaris.

Les magranas que tant abundan y ten sollicitades se troben, continúan reproduintlas sense cuydar pera res de millorarlas á pesar dels elevats preus que adquireixen las classes superiors. Devem no obstant fer una excepció. Lo propietari D. Joan Coloma en sas hortas del Temple té grans plantacions de magranera procedents de las millors classes de Játiva, y sixis adquireix en lo mercat doble y triple preu que las del país. Pero ni aqueix exemple serveix pera que ls demés culliters transformin sas plantacions.

Si la Cambra Agrícola en lloch de jalejar á en Bosch y Rustegueras se dediqués als objectes de son institut podria contribuir á millorar nostras produccions que tant ho necessitan.

En El Ferrol comença á notarse gran emigració de donas y noys devant la amenassa de que ls yanquis puguin bombardejar aquella plassa, y á vivants S han organitzat allí comitatus de vehins que puguin cuydar de las hisendas en lo cas d'un atach, ja que serian no pochos los raters que acudirían á aprofitarse de las circunstancias.

Pera facilitar la concurrència á las grans festas y firas que se celebrarán á Valencia los dias 21 del actual y 1 d' Agost proxím, las Companyas de T. B. F. y Nort han establert un servey especial de viatjers, ab bitllets d'anada y tornada, de las tres classes, á preus reduhita, desde Port Bon, Figueras, Girona, Barcelona y Vilafranca. S' expendiran los bitllets en los dias 20 del actual al primer d' Agost, inclusiv, sent valeders pera regresar als punts de procedència del 21 al 5 dels expressats mesos.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recadaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, 1509'37 pessetas.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 19 de Juliol de 1898

Naixements

Manuel Salvat Nogués, de Manuel y Teresa.—Maris Vidal Masden, de Joseph y Antonia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cap.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Práxedes.

Sant de demá.—Santa Maria Magdalena.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 19

De Málaga y esc. v. Sagunto, de 345 ts., ab efectes, consignat á D. Antón Más.

De Valencia y Barcelona, v. Cervantes, de 296 toneladas, ab efectes, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

De Cette, v. noruech Salamanca, de 589 ts., en lastre, consignat als senyors Bosda germans.

De Bilbao y esc. v. Cabo Roca, de 1.135 ts., ab efectes, consignat á don Marián Peres.

Despatzadas

Pera Orán, v. inglés Naranja, en lastre. Pera Valencia, v. Cervantes, ab efectes. Pera Cette y Génova, v. Sagunto, ab efectes. Pera Marsella y esc. v. Cabo Roca, ab efectes. Pera Palma de Mallorca, l. Jóven Miguelito, ab efectes. Pera Christiania y esc. v. noruech Salamanca, ab carga general.

Barcos á la carga

Dijous 21

Pera Bilbao y esc. (fent la de Puebla) v. «Anselmo» que despatzan los Srs. Fills de B. Lopez. Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Quejo», consignatari D. Marián Peres.

Divendres 22 Pera Génova v. «Unione», que despatzan los senyors Casaseca y Terré.

Pera Cette y Marsella v. «Cabo Ortegala», consignatari D. Marián Peres.

Dissapte 23

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa, Koika, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumo, Bjórneborg, Kristinestad, Vasa, Jakubstad, Gamla, Karleby, Uleaberg, Sant Petersburg y Reval; y pera Moscow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flite corrido via Sant Petersburg, sortirà del 23 al 24 de Juliol lo vapor rús «Oberon», que despatzan los senyors Bosda germans.

Dimars 26

Pera Marsella, Génova y Liorna v. «Grao», que despatza D. Antoni Mas.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Table with 4 columns: Interior, Exterior, Amortizable, Fransas, Norts, Exterior París, GIROS, París, Londres. Values range from 24 to 80'87.

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comisió, y se satisfan los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Table with 4 columns: Interior, Exterior, Colonial, Fransas, Filipinas, París, Norts, GIROS, París, Londres. Values range from 24 05 to 80'87.

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adheisió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons venuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Table with 4 columns: Londres, París, Marsella, VALORS LOCALS, DINER PAPER, OPER. Values range from 70'50 to 150.

Table with 4 columns: ACCIONS, Gas Reusense, Industrial Harinera, Bancho de Reus, Manufacturera de Algodon, C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent. Values range from 100 to 150.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebridades medicas, aixis nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix unica y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatómichs suficientes.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestes se deu la major part de las defuncions que ocurren per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Melts son los que venen braguers; molt pochos los que

saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petites, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espalltas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjá especialista en lo tractament de las hernias ab l'archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de variis ensaigs practicats en squell Hospital de Santa Creu te 'l gust d' oferir sos serveys al públich.

Carrer del Hospital, 33.—Reus

ULTIMA HORA

Madrid 20.

Comunica 'l Govern un parte oficial de Manila que porta noticias relativament bones.

Diu que 'l bloqueig es riguros, interceptant fins la correspondencia particular.

La situació de la plassa es la mateixa. Ha sigut reforzada la línea exterior ab obras de defensa.

En dos combats ha sigut rebutjat l' enemich ab numerosas baixas.

Afirma 'l gobernador general que está decaygut l' ánim del enemich, mentras aumentan los ánim dels nostres.

Ab la segona expedició americana, sab que van á Manila un monitor y una bateria flotant. Ab la tercera hi arribarán dos creuhers més, á última de mes.

A Apari (?) se sublevá la tripulació indígena d' un vapor de la Companyia de Tabacos de Filipinas.

Los amotinets assassinaren al capitá y als oficials y portaren lo barco á Cavite pera oferirse als insurrectes ó als americans.

Diu també 'l parte oficial que 'l coronel Blance provenint de Macababe, está á Manila, lo mateix que 'l oficial escapats de Cavite y 'l general Monet.

«Proeuro salvar difícil situació» acaba dibent lo gobernador general de Filipinas.

Un despaig de Hong Kong diu que 'l comodoro Dewey ha manifestat al almirant alemany, que 's troba en la bahia de Manila, que expressi ab claretat si vol la pau ó desitja la guerra.

Si s' decideix per lo primer es necessari, li ha dit Dewey, que 'ls barcos alemanys obeheixin sas ordres.

S' activa en los Estats Units la expedició que ha de marxar sobre Puerto Rico.

S' assegura que 'ls nortamericans han elegit lo port de Arecivo pera desembarcar en la petita Antilla.

Diuen los yanquis que atenent á las considerables fortificacions de la plassa de San Juan de Puerto Rico no bombardejarán aquell port, limitantse á sitiarse per gana.

Pera aixó establiran lo bloqueig per mar ab tot rigor.

Assegura un telégrama da Washington que Mac Kinley ha manifestat que no vol tractar de la pau fins que la Habana estigni en poder de las tropas americanas.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 20, 10 nit.

Diu un telégrama de Nova York que s' activen los preparatius pera la marxa de la escuadra Watson.

Han desaparegut las minas submarinas de Santiago. Los barcos apressats al port valen cinch milions.

Se prepara una campanya contra l' Habana y s' intentarà un desembarch á Manzanillo.

Afegeix dit telégrama que á Annapolis s' hi ha celebrat una missa de gracias pera 'l salvament d' en Cervera y demés mariners. La concurrència estava molt connguda.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

